

ת"פ 30920/01/14 - מדינת ישראל נגד ישראל חמו

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 30920-01-14 ת"פ 17662-12-13

בפני כבוד השופט אביטל חן
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

ישראל חמו

הנאשמים

גזר דין

הנאשם הורשע על יסוד הודאתו בעבירה שעניינה החזקת סם לצריכה עצמית, התחזות כאדם אחר (2 עבירות) והפרעת שוטר במילוי תפקידו.

כתב האישום בת"פ 30920-01-14

בתיק זה, הורשע הנאשם בעבירות שעניינן החזקת סם לצריכה עצמית והתחזות כאדם אחר.

על פי עובדות כתב האישום, ביום 4/12/12 בשעה 20:30 לערך, ברחוב ניסים בכר בירושלים החזיק הנאשם חשיש במשקל 1.5 גרם נטו.

משעוכב הנאשם לחקירה, התייצב והזדהה כנתנאל חמו (שהוא אחיו) תוך שהוא מוסר את פרטיו של זה. כתוצאה ממעשיו של הנאשם נפתח תיק פלילי נגד נתנאל חמו.

כתב האישום בת"פ 17662-12-13

הנאשם הורשע בתיק זה בעבירות התחזות כאדם אחר והפרעת שוטר במילוי תפקידו.

על פי עובדות כתב האישום, ביום 9/12/12 בשעה 15:20 לערך, נהג הנאשם על קטנוע. משנדרש הנאשם על ידי השוטר אליהו לוי, לעצור בצד הדרך ולהזדהות, אמר הנאשם לשוטר: "אני במשמרת בילוש, אני לא יכול להסתובב עם תעודת זהות, יש לי כמה זהויות בגלל מה שאני עושה. אני לא יכול להגיד לך מה אני עושה". השוטר התעקש לברר את זהותו של הנאשם ואז אמר הנאשם לשוטר כי שמו עמוס אפרים, שהינו הבעלים של הקטנוע.

עמוד 1

משהתעורר חשדו של השוטר בדבר זהותו האמיתית של הנאשם, עיכב את הנאשם והובילו לתחנת המשטרה. בדרך לתחנת המשטרה, התחזה הנאשם בפני השוטר כנתנאל חמו, שהינו אחיו של הנאשם ומסר את פרטיו של נתנאל.

תסקיר שירות המבחן

הנאשם יליד 1991 רווק, ילד רביעי במשפחה המונה זוג הורים ו-8 ילדים מתגורר בבית הוריו ועובד כקופאי בחנות וכמלצר במסעדה.

מפאת צנעת הפרט לא יפורט הרקע המשפחתי, נסיבות חייו של הנאשם והכשלים באישיותו של הנאשם, אשר אפשר שתרמו תרומתם להחלטת הנאשם לנהוג כפי שנהג באירועים עליהם הינו עומד לדין.

כן אציין כי להערכת שירות המבחן בשל חוויות שעבר הנאשם בילדותו ונוכח אופן גדילתו סיגל הנאשם דפוסים הישרדותיים ומגיל צעיר נאלץ לפרנס את עצמו, כאשר הוא מבטא תחושות בדידות קשות בהתנהלותו וצורך לקחת אחריות על שלומם של אחיו הצעירים.

לצד זאת, התרשם שירות המבחן כי הנאשם בעל כישורים וכוחות לתפקוד, אשר למרות מציאות חייו המורכבת הצליח לקיים אורח חיים נורמטיבי, המתבטא ביכולותיו להתמיד במסגרות החינוך בהן למד ולהימנע מאורח חיים עברייני.

בנוסף, צוין כי הנאשם נעדר עבר פלילי וכי בהתייחס לעבירות בהן הורשע, נטל אחריות מלאה והביע חרטה על ביצוען.

לדבריו, האירועים בוצעו בהפרש של ימים, מתוך משבר שבמסגרתו ערק מצה"ל, בשל חובות שצבר, היה נתון במצוקה נפשית גדולה וחש בדידות וחוסר אונים.

ביחס לעבירת הסמים סיפר הנאשם לשירות המבחן כי ניסה להשתמש בסם מסוג "נייס גיא" מתוך סקרנות ובידיעה שמדובר בסם חוקי, אך בענין הסם שנמצא ברשותו, טען כי לא היה שייך לו. הנאשם שלל שימוש בסמים ובדיקות לאיתור סמים שנערכו לו נמצאו תקינות.

להתרשמות שירות המבחן, הנאשם נעדר קווים עברייניים ובאופן כללי מתאר אורח חיים נורמטיבי ושומר חוק. את ביצוע העבירות מייחס שירות המבחן ללחץ נפשי שחש בו היה נתון הנאשם ובהעדר רשת תמיכה כלשהי.

בנסיבות הענין, ממליץ שירות המבחן להשית על הנאשם 180 שעות של"צ ולהעמידו תחת צו מבחן, לשם שילובו בטיפול פרטני.

בענין הרשעתו של הנאשם, ממליץ שירות המבחן לבטל את הרשעתו של הנאשם בדין, אשר עלולה לפגוע

בדימויו העצמי של הנאשם, ביכולותיו לגייס כוחות להמשך קיום אורח חיים נורמטיבי ובאפשרויות העסקתו לעתיד.

טיעוני הצדדים לעונש

טיעוני התביעה

בפתח טיעוניה לעונש התייחסה התביעה לכך שמדובר בשני מקרים בוצעו בהפרש של מספר ימים בהם הציג הנאשם עצמו כאחר, תוך הכשלת אנשי חוק בעת מילוי תפקידם.

התביעה מפנה לתסקיר בה נטען כי ישנו חשש להישנות מעשים דומים כאשר הנאשם נמצא במצב של תסכול וחוסר אונים.

לטענת התביעה יש לקבוע מתחם ענישה נפרד לכל אחד מכתבי האישום, כאשר בכל אחד מהאירועים יש לקבוע כי מתחם ענישה נע בין מאסר קצר שאפשר שירוצה בדרך של עבודות שירות ועד למאסר בן 8 חודשים. בגין ת"פ 30920-01-14 מבקשת התביעה להשית על הנאשם 3 חודשי מאסר ואילו בת"פ 17662-12-13 עותרת התביעה להשתת 4 חודשי מאסר.

טיעוני ההגנה

לטענו של הסנגור, המתחמים שצוינו על ידי התביעה הינם "מופקעים" ולא הובאה פסיקה לתמיכה בעמדת התביעה.

בהתייחס לביצוע העבירות טוען הסנגור כי עבירות ההתחזות נעשו בשל "מעשה טפשות ותו לא". באשר לסמים שנתפסו ברשותו, טוען הסנגור כי אלמלא העבירות הנלוות, ונוכח הנחיות פרקליט המדינה, לא היה מוגש כתב אישום בעבירת הסמים.

ב"כ הנאשם מפנה לתסקיר שירות המבחן המעיד כי האירועים המיוחסים לנאשם אינם מהווים חלק משגרת חייו וכי באו על רקע מצוקה בה היה נתון וכי שיתף פעולה עם שירות המבחן ומעונין להשתלב בטיפול.

בנסיבות אלו, עותר הסנגור לביטול הרשעתו של הנאשם בדין, ובמקביל להשית עליו צו מבחן ועבודות של"צ.

דין

בהתאם לכללי הבניית ענישה, יש לגזור את עונשו של הנאשם בהתאם לעקרון ההלימה שעניינו קיומו של יחס הולם בין חומרת נסיבות העבירה ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג ומידת העונש שיש להטיל עליו.

לטעמי, על אף סמיכות הזמנים וחפיפה של אחת מן העבירות ב-2 האירועים, אין לומר כי קיים קשר הדוק בין האירועים

ולפיכך ייקבע מתחם נפרד לכל אחד מכתבי האישום.

ת"פ 30920-01-14

מתחם הענישה ההולם

על בית המשפט לקבוע את מתחם העונש ההולם, ובתוך כך, להתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

בת"פ 30920-01-14 הורשע הנאשם בעבירה של החזקת סם לשימוש עצמי והתחזות כאדם אחר, אלו מהוות אירוע אחד.

עבירת התחזות כאדם אחר במטרה להונות -

הנאשם עוכב לאחר שנמצא ברשותו סם מסוג חשיש ובחקירתו במשטרה, מסר את פרטיו של אחיו.

הערך המוגן בעבירה של התחזות כאדם אחר הינו שמירה על סדרי עבודתם התקינה של העוסקים באכיפת החוק ועל ערכי אמון ויושר. התחזות לאדם אחר מעידה על תעוזה והעדר מורא מהחוק.

בחנית מדיניות הענישה מלמדת כי במקרים דומים הוטלו על נאשמים עונשי מאסר הנעים בין מאסר מותנה ועד למספר חודשי מאסר, אשר אפשר שירוצו בעבודות שירות:

בת"פ (שלום-ת"א) **20379-12-09 מדינת ישראל נ' שאער** (12.7.10) הורשע הנאשם בעבירה של התחזות לאחר הפרעה לשוטר ונדון למאסר מותנה והתחייבות.

בת"פ (שלום-צפת) **12342-08-09 מדינת ישראל נ' אדם הייב עיתה** (13.10.10), הורשע הנאשם בעבירות של התחזות כאחר במטרה להונות, נהיגה ללא רישיון נהיגה וללא ביטוח. הנאשם נעדר עבר פלילי. בית המשפט דן את הנאשם לביצוע של"צ ומאסר מותנה.

בת"פ **5127-01-11 (שלום-ירושלים) מדינת ישראל נ' מנשה זיבת** (10.7.13), הורשע הנאשם בעבירות של התחזות כאדם אחר, וקבלת דבר במרמה. הנאשם נדון למאסר מותנה. בית המשפט ציין כי היה ראוי להטיל על הנאשם עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות, נוכח קיומו של עבר קודם, אך לנוכח חלוף הזמן ממועד ביצוע העבירה ותפקודו התקין של הנאשם נמנע בית המשפט מעשות כן.

בת"פ **29363-01-13 (שלום-ירושלים) מדינת ישראל נ' אמין אבו זעילה** (23.12.13), הורשע הנאשם בעבירות של התחזות כאדם אחר במטרה להונות ונהיגה בזמן פסילה. בית המשפט ציין לקולא את העובדה לפיה הנאשם נעדר עבר פלילי, ודן את הנאשם לחודשיים מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות.

בת"פ 10656-07-08 (שלום- נצרת) מדינת ישראל נ' טלאל אבו אחמד (5.12.10) הורשע הנאשם בעבירה של התחזות לאחר, נהיגה ללא רישיון נהיגה וללא ביטוח. הנאשם נעדר עבר פלילי אך בעל עבר תעבורתי הכולל עשרות הרשעות ביניהן נהיגה למרות פקיעת רישיון הנהיגה והעדר ביטוח. בית המשפט הטיל על הנאשם חודשיים מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות ועונשים נלווים.

עבירת החזקת סמים לצריכה עצמית

בתי-המשפט חזרו על הצורך להשית ענישה מחמירה ומרתיעה בגין עבירות הסמים השונות. כב' השופטת ברלינר התייחסה בע"פ 170/07 מטיס נ' מדינת ישראל ספציפית לשימוש עצמי בסמים מסוג קנאביס וחשיש:

"אכן הסם שמדובר בו בתיק הנוכחי הוא קנבוס שמוגדר כ"סם קל". לרוע המזל סמים קלים מהווים לעיתים קרובות את יריית הפתיחה להתמכרות לסמים קשים יותר שלא לדבר על כך שגם בשימוש בהם עצמם טמונה סכנה".

בנוגע לעבירה של שימוש לצריכה עצמית, אפנה עוד לת"פ 18306-12-09 מדינת ישראל נ' סאמר פח'ר אלדין ואח' (מיום 3.4.2011), שם נאמר:

"עבירת השימוש בסם לצריכה עצמית מהווה היא את דלת הכניסה אל עולם הפשע. אל לו לבית המשפט לזלזל בחומרתה של עבירה זו אשר לעיתים רבות יש בה כדי להוביל את אותו אדם אשר נוהג להשתמש בסמים אל עבר ביצוע עבירות חמורות יותר כגון גניבה, פריצה, שוד ועבירות אלימות נוספות שכל מטרתן להביא ליכולת מימון הסמים והצריכה במיוחד על רקע מצב כלכלי ונסיבות אישיות כמו אלו אשר צוינו בפניי. על בית המשפט להעביר מסר חד וברור אף ביחס לאלה המשתמשים בסם לצורך צריכה עצמית ולא להמתין עד להסתבכותם בעבירות סמים חמורות יותר. אין ספק, כי השלב הבא לאחר שימוש בסמים לצריכה עצמית, הינו שלב חמור יותר ביחס לביצוע עבירות סם חמורות שיש בהן לפגוע בחברה כולה".

בחינת הפסיקה מעלה כי במקרים דומים נע מתחם הענישה בין מאסר מותנה לבין מאסר בפועל שיכול וירוצה בעבודות שירות:

בת"פ (מחוזי-פ"ת) 32746-11-09 מדינת ישראל נ' ביטון ואח' (16.5.2010) השית בית המשפט על נאשם, נעדר עבר פלילי, שהורשע בהחזקת קנבוס במשקל כ-18 גרם, מאסר החופף את תקופת מעצרו למשך חודשיים ושבע, 6 חודשי מאסר על תנאי בגין עבירות סמים מסוג עוון ו-12 חודשי מאסר מותנים בגין עבירות סמים מסוג פשע. עונש דומה הוטל במסגרת אותו תיק על נאשם אחר, בעל עבר פלילי ישן.

בתפ (בית שמש) 50810-12-10 מדינת ישראל נ' גבריאל בראונשטיין (5.3.2012) נדון עניינו של נאשם בעל עבר

פלילי שהודה בביצוע עבירת החזקת בסמים לצריכה עצמית בכך שהחזיק 0.3 גרם חשיש. בית המשפט הפעיל מאסר מותנה בן 6 חודשים שהוטל על הנאשם בתיק אחר, ובגין ביצוע העבירה הנדונה הטיל עליו 5 חודשי מאסר מותנים.

בתפ (עכו) 4864-05-11 מדינת ישראל נ' נסר גבריס (18.1.2012) הורשע נאשם על סמך הודאתו בהחזקת סמים לצריכה עצמית בכך שהחזיק ב-3.99 גרם חשיש. כאן הוטלו על הנאשם 3 חודשי מאסר מותנים והתחייבות כספית ע"ס 1,000 ₪.

בתפ (כפר סבא) 2207/09 מדינת ישראל נ' מוחמד סמארה בן איוב (20.11.2011) הורשע נאשם, בעל עבר פלילי, בהחזקת סמים לשימוש עצמי בכך שהחזיק 0.20 גרם חשיש. הוטלו עליו חודשיים מאסר בעבודות שירות והופעל מאסר מותנה בן חודשיים בחופף.

במסגרת בחינת הנסיבות הקשורות בעבירה יש לתת את הדעת לכך שכמות הסם שנמצאה אצל הנאשם הינה נמוכה וכי מדובר בסוג סם הנחשב ל"קל" מבין הסמים הקיימים.

לטעמי, מתחם הענישה לאירוע נשוא ת"פ 30920-01-14 נע בין מאסר מותנה לבין 5 חודשי מאסר בפועל.

ת"פ 17662-12-13

בתיק זה הורשע הנאשם בעבירה של התחזות כאדם אחר והכשלת שוטר במילוי תפקידו.

מדובר ב-2 עבירות הקשורות זו לזו ומהוות אירוע אחד.

ביחס לעבירה שעניינה התחזות כאדם אחר, מדיניות הענישה והערך המוגן נדונו לעיל בהרחבה. עוד יש לתת את הדעת לניסיונותיו החוזרים של הנאשם להסתיר את זהותו האמיתית, כאשר בתחילה אמר לשוטר שהוא במשמרת בילוש ולכן אינו נושא תעודת זהות, ובהמשך, כאשר הציג עצמו כאחיו.

בענין העבירה של הכשלת שוטר במילוי תפקידו, הערך המוגן הינו ההגנה על מערכת אכיפת החוק ואכיפת הציות לחוק, ובנסיבות המקרה שבפני, ומבלי להקל ראש במעשהו של הנאשם, אני סבור כי מדובר בעבירה זו בפגיעה ברמה נמוכה.

העונש הקבוע בצדה של העבירה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו הינו עד 3 שנות מאסר, מתחם הענישה בעבירה זו הינו רחב ויכול לנוע בין קנס לבין מספר חודשי מאסר בודדים, שאפשר שירוצו בעבודות שירות.

עבירה זו של הכשלת שוטר הינו המשך ישיר של עבירת ההתחזות כאחר, ולכן מתחם העונש ההולם יקבע כאמור, לאירוע כולו והעונש שייגזר על הנאשם יהיה עונש כולל לכל העבירות בשל אותו אירוע.

בהתייחס למידת הפגיעה בערכים המוגנים, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ובענישה הנוהגת, אני סבור כי מתחם הענישה ביחס לאירוע נשוא ת"פ 17662-12-13 נע בין מאסר מותנה ל-4 חודשי מאסר, שאפשר שירוצו בעבודות שירות.

שאלת ביטול הרשעתו של הנאשם בדין

הנאשם עתר לביטול הרשעתו בדין. בע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל נקבע כי הימנעות מהרשעה תיעשה בצמצום, בהצטבר שני גורמים: האחד, שסוג העבירה מאפשר "ויתור" על הרשעה, והשני, שיש בהרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם.

בפסק הדין בעניין כתב, מנה בית המשפט מספר אמות מידה לקביעה, אם להימנע מהרשעתו של נאשם לצורך הבטחת שיקומו ובהם, בין היתר, השאלה אם לחובתו עבר מכביד, אם קיים סיכון כי יחזור ויחטא בפלילים; הנסיבות בהן ביצע את העבירה; מידת הפגיעה של העבירה באחרים; יחסו של הנאשם לעבירה ומידת נכונותו להכיר בפסול במעשיו; והשפעותיה של ההרשעה על הנאשם.

ככלל נעשה שימוש באפשרות של ביטול הרשעה או הימנעות מהרשעה מקום בו קיים חוסר פרופורציה קיצוני בין עוצמת פגיעת ההרשעה בנאשם לבין התועלת הציבורית הכללית כתוצאה מההרשעה (ראה: רע"פ 9118/12 אלכסנדר פריגין נ' מדינת ישראל).

במקרה שבפני, למעט טענה בעלמא לפיה הרשעה תפגע בעתידו של הנאשם וכן בדימויו העצמי לא הובאה ראשית ראיה לפגיעה העלולה להיגרם. בנסיבות הענין, ההרשעה בעבירות תיוותר על כנה.

העונש המתאים לנאשם

הנאשם, כיום בן כ-26 שנים ביצע את העבירות בהיותו בן כ-22 שנים.

הנאשם הודה בביצוע העבירות ונטל אחריות מלאה על ביצוען.

הנאשם נעדר עבר פלילי ולאורך השנים קיים אורח חיים נורמטיבי על אף הקשיים שליווהו לאורך חייו ולשאיפתו לקיים אורח חיים תקין.

נתתי דעתי לרקע לביצוע המעשים ולנסיבות חייו, אשר לעיתים הובילוהו למצוקה רגשית ולקבלת החלטות לקויה. הנאשם מכיר בחולשותיו והביע רצון להשתלב בטיפול במסגרת שירות המבחן.

נוכח הסכמתו של הנאשם להשתלב בטיפול, לא הכבדתי עמו ביתר רכיבי הענישה.

בנסיבות הענין, ראיתי לדון את הנאשם לעונשים הבאים :

1. 250 שעות של"צ, בהתאם לתכנית שתוגש על ידי שירות המבחן.

2. חודשיים מאסר וזאת על תנאי למשך 3 שנים היה יובצע הנאשם עבירה של הכשלת שוטר במילוי

עמוד 7

תפקידו או עבירה שעניינה התחזות כאחר.

3. חודש מאסר וזאת על תנאי למשל 3 שנים, היה ויבצע הנאשם עבירה של החזקת סם לצריכה עצמית.

4. מעמיד את הנאשם תחת צו מבחן למשך 12 חודשים, במהלכם ישולב הנאשם בטיפול, בהתאם להחלטת שירות המבחן.

ניתן היום, 25 נובמבר 2015, בנוכחות הצדדים.